2024/3115

16.12.2024

EUROOPA PARLAMENDI JA NÕUKOGU MÄÄRUS (EL) 2024/3115,

27. november 2024,

millega muudetakse määrust (EL) 2016/2031 seoses mitmeaastaste uuringukavadega, reguleeritud mittekarantiinsete taimekahjustajate esinemist käsitlevate teadetega, impordikeeldudest ja impordi erinõuetest tehtavate ajutiste eranditega ning nende lubamise korra kehtestamisega, kõrge riskiga taimede, taimsete saaduste ja muude objektide ajutiste impordinõuetega, kõrge riskiga taimede loetellu kandmise korra kehtestamise, fütosanitaarsertifikaatide sisu ja taimepasside kasutamisega ning seoses teatavate piiritletud alade aruandlusnõuetega ja kahjurite uuringutega ning millega muudetakse määrust (EL) 2017/625 seoses teatavate nõuetele mittevastavustest teatamistega

EUROOPA PARLAMENT JA EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut, eriti selle artikli 43 lõiget 2,

võttes arvesse Euroopa Komisjoni ettepanekut,

olles edastanud seadusandliku akti eelnõu liikmesriikide parlamentidele,

võttes arvesse Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee arvamust, ([1])

toimides seadusandliku tavamenetluse kohaselt ([2])

ning arvestades järgmist:

(1) Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2016/2031 ([3]) nõuetekohase rakendamise tagamiseks on vaja suuremat selgust, läbipaistvust ja sidusust, kuna terved taimed on kestliku põllumajandus- ja aiandustootmise jaoks eluliselt tähtsad ning aitavad kaasa toiduga kindlustatusele ja toiduohutusele ning keskkonna kaitsmisele taimekahjustajate eest.

(2) Määruses (EL) 2016/2031 on sätestatud reeglid taimekahjustajate vastaste kaitsemeetmete kohta. Need reeglid hõlmavad reguleeritud taimekahjustajate liigitamist ja loetellu kandmist, teatavate taimede, taimsete saaduste ja muude objektide liidu territooriumile sissetoomise ja seal vedamise nõudeid, uuringuid, haiguspuhangutest teatamist, meetmeid taimekahjustajate hävitamiseks, kui neid esineb liidu territooriumil, ja sertifitseerimist.

(3) Lisaks sisaldab määrus (EL) 2016/2031 mitmeid aruandlusnõudeid piiritletud alade määratlemise ning liidu karantiinsete taimekahjustajate, prioriteetsete taimekahjustajate ja kaitstavate piirkondade karantiinsete taimekahjustajate uuringute kohta. Kõnealused aruandlusnõuded on väga tähtsad, et tagada õigusaktide nõuetekohane seire ja täitmise tagamine. Siiski on oluline viia kõnealused nõuded omavahel vastavusse ja neid lihtsustada kooskõlas komisjoni 16. märtsi 2023. aasta teatisega „ELi pikaajaline konkurentsivõime: pilk 2030. aasta järgsesse aega“ ning edendada ühtlustatud, standarditud ja digitaliseeritud menetlusi, et kõnealused nõuded täidaks neile seatud eesmärki, ja vähendada bürokraatiat, piirates sama ajal haldus- ja finantskoormust.

(4) Kooskõlas määruse (EL) 2016/2031 artikli 18 lõikega 6 teavitavad liikmesriigid komisjoni ja teisi liikmesriike iga aasta 30. aprilliks määratletud piiritletud alade arvust ja asukohast, asjaomastest taimekahjustajatest ja eelnenud kalendriaastal võetud asjakohastest meetmetest.

([1]) ELT C, C/2024/1588, 5.3.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2024/1588/oj.
([2]) Euroopa Parlamendi 24. aprilli 2024. aasta seisukoht (Euroopa Liidu Teatajas seni avaldamata) ja nõukogu 18. novembri 2024. aasta otsus.
([3]) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 26. oktoobri 2016. aasta määrus (EL) 2016/2031, mis käsitleb taimekahjustajatevastaseid kaitsemeetmeid, millega muudetakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruseid (EL) nr 228/2013, (EL) nr 652/2014 ja (EL) nr 1143/2014 ning millega tunnistatakse kehtetuks nõukogu direktiivid 69/464/EMÜ, 74/647/EMÜ, 93/85/EMÜ, 98/57/EÜ, 2000/29/EÜ, 2006/91/EÜ ja 2007/33/EÜ (ELT L 317, 23.11.2016, lk 4).

(5) Kogemused määruse (EL) 2016/2031 kohaldamisel on näidanud, et liidu tasandil on fütosanitaarpoliitika koordineerimise eesmärgil mõjusam teatada piiritletud aladest kohe pärast nende määratlemist. Kui liikmesriik teavitab piiritletud aladest viivitamata, aitab see teistel liikmesriikidel, komisjonil ja ettevõtjatel saada teadlikuks asjaomase taimekahjustaja esinemisest ja levikust ning otsustada, milliseid meetmeid oleks vaja järgmisena võtta. Seepärast on asjakohane lisada määruse (EL) 2016/2031 artikli 18 lõikesse 6 liikmesriikide kohustus teavitada komisjoni ja teisi liikmesriike piiritletud aladest kohe pärast nende määratlemist, samuti tuleb teavitada asjaomastest taimekahjustajatest ja vastavatest võetud meetmetest. Selline kohustus ei lisaks uut halduskoormust, sest see on juba sätestatud komisjoni rakendusmääruse (EL) 2019/1715 ([4]) I lisa punktis 7.1 ja seda kohaldavad kõik liikmesriigid. Selle kohustuse sätestamine määruse (EL) 2016/2031 artikli 18 lõikes 6 suurendaks veelgi selgust piiritletud alade suhtes kohaldatavate reeglite osas, eeldusel et rakendusmääruses (EL) 2019/1715 sätestatud vastav kohustus kaotatakse, et asjaomased sätted ei kattuks.

(6) Peale selle ja nagu on näidanud määruse (EL) 2016/2031 artikli 18 lõike 6 kohaldamisel saadud kogemused, suurendab liikmesriikidele seatud kohustus teavitada komisjoni ja teisi liikmesriike iga aasta 30. aprilliks määratletud piiritletud alade arvust ja asukohast, asjaomastest taimekahjustajatest ja eelnenud kalendriaastal võetud asjakohastest meetmetest üksnes halduskoormust ning ei oma piiritletud aladest viivitamata teavitamise kohustust silmas pidades praktilist väärtust. Seepärast tuleks vastav säte kõnealusest artiklist välja jätta.

(7) Selleks et ratsionaliseerida aruandluskohustusi ja tõhustada aruandluse digitaliseerimist, tuleks viivitamatud teated piiritletud alade kohta edastada määruse (EL) 2016/2031 artiklis 103 osutatud elektroonilise teavitussüsteemi kaudu. Järjepidevuse huvides tuleks kõnealuse määruse artikli 19 lõikes 2 osutatud teated asjaomase taimekahjustaja puhvertsoonis esinemise avastamise kohta ja artikli 19 lõikes 4 osutatud piiritletud alade määratlemise kehtetuks tunnistamise kohta samuti edastada kõnealuse elektroonilise teavitussüsteemi kaudu.

(8) Kogemused on näidanud, et liikmesriigid vajavad teatavatel juhtudel ekspertide abi, et võtta kiiresti meetmeid konkreetsete taimekahjustajate uute puhangute vastu oma territooriumil. Seepärast tuleks luua liidu taimetervisealane hädaabirühm (edaspidi „rühm“), et anda liikmesriikidele nende taotluse alusel kiireloomulist abi seoses määruse (EL) 2016/2031 artiklite 10–19, 27 ja 28 kohaselt võetavate meetmetega liidu karantiinsete taimekahjustajate suhtes ning kõnealuse määruse artikli 30 kohaselt võetavate meetmetega. Selleks et kaitsta liidu territooriumi võimalike puhangute eest kolmandates riikides, mis piirnevad liidu territooriumiga või kujutavad endast liidu territooriumi jaoks otsest fütosanitaarset riski, võiks rühm olla kättesaadav ka selleks, et anda ühe või mitme liikmesriigi ja asjaomase kolmanda riigi taotluse alusel kolmandatele riikidele kiiret abi seoses liidu karantiinsete taimekahjustajate ja selliste taimekahjustajate puhangutega nende territooriumil, mille suhtes kohaldatakse kõnealuse määruse artikli 30 kohaselt vastu võetud meetmeid.

(9) Rühma nõuetekohase toimimise tagamiseks peaks komisjon kehtestama reeglid selle nimetamise, koosseisu ja rahastamise kohta. Selleks et tagada parem koordineerimine ja tõhusus, peaks komisjon asjaomaste liikmesriikide või kolmandate riikidega konsulteerides määrama rühma liikmed liikmesriikide esitatud ekspertide seast ning neil ekspertidel peaksid olema erinevad taimetervisega seotud eriteadmised.

(10) Kooskõlas määruse (EL) 2016/2031 artikli 22 lõikega 3, artikli 24 lõikega 2 ja artikli 34 lõikega 2 peavad liikmesriigid esitama komisjonile ja teistele liikmesriikidele iga aasta 30. aprilliks aruande eelnenud kalendriaastal tehtud uuringute tulemuste kohta seoses teatavate taimekahjustajate esinemisega liidu territooriumil, eelkõige seoses liidu karantiinsete taimekahjustajate, taimekahjustajate, mille suhtes kohaldatakse kõnealuse määruse artiklite 29 ja 30 kohaselt võetud meetmeid, prioriteetsete taimekahjustajate ja kaitstavate piirkondade karantiinsete taimekahjustajate esinemisega. Lisaks on määruse (EL) 2016/2031 artikli 23 lõikes 2 sätestatud, et liikmesriigid peavad teavitama komisjoni ja teisi liikmesriike nende taotluse korral oma mitmeaastastest uuringukavadest, kui need on kehtestatud. Selleks et ratsionaliseerida aruandluskohustusi ja tõhustada aruandluse digitaliseerimist, tuleks asjaomaseid artikleid muuta, täpsustades, et need teated tuleb esitada kõnealuse määruse artiklis 103 osutatud elektroonilise teavitussüsteemi kaudu.

([4]) Komisjoni 30. septembri 2019. aasta rakendusmäärus (EL) 2019/1715, millega kehtestatakse ametliku kontrolli teabehaldussüsteemi ja selle süsteemikomponentide toimimise eeskirjad (IMSOCi määrus) (ELT L 261, 14.10.2019, lk 37).

(11) Kooskõlas määruse (EL) 2016/2031 artikli 23 lõike 1 kolmanda lõiguga kehtestatakse mitmeaastased uuringukavad viieks kuni seitsmeks aastaks. Selleks et tulla toime mitmeaastaste uuringukavade rakendamisega seotud väljakutsetega ja vähendada pädevate asutuste halduskoormust, tuleks seda ajavahemikku pikendada kümne aastani, ning kõnealused kavad tuleks läbi vaadata ja neid peaks ajakohastama.

(12) Määruse (EL) 2016/2031 artikli 30 lõike 1 teises lõigus on sätestatud, et kui komisjon jõuab järeldusele, et taimekahjustaja vastab kõnealuse määruse I lisa 3. jao 2. alajaos sätestatud kriteeriumidele liidu karantiinsete taimekahjustajate loetellu kandmata taimekahjustajate kohta, võtab ta rakendusaktidega viivitamata ja piiratud ajaks vastu meetmed seoses kõnealusest taimekahjustajast tulenevate riskidega.

(13) Nimetatud sätte rakendamisel väljendasid teatavad liikmesriigid kahtlust mõiste „meetmed“ täpse ulatuse suhtes ja eelkõige selle suhtes, kas see hõlmab meetmeid, mis on võetud seoses impordi või kaupade riigisisese vedamisega, et hoida ära asjaomase taimekahjustaja sisenemine liidu territooriumile ja seal levimine. Seepärast ning õigusselguse ja täielikkuse huvides tuleks määruse (EL) 2016/2031 artikli 30 lõiget 1 muuta, et konkreetselt märkida, et nimetatud meetmed võivad hõlmata asjaomase taimekahjustaja liidu territooriumile sissetoomise, seal vedamise, hoidmise, paljundamise või vabadusse laskmise keeldu ning taimede, taimsete saaduste ja muude objektide liidu territooriumile sissetoomise ja seal vedamise nõudeid. Kõnealuse määruse artiklite 8 ja 48 kohaselt on siiski endiselt võimalik teha nendest keeldudest erandeid, kui see on vajalik näiteks asjakohase teadus- või aretustegevuse jaoks, mis käsitleb resistentsust või tolerantsi.

(14) Määruse (EL) 2016/2031 artiklis 41 on sätestatud nõue hoida ära liidu karantiinsete taimekahjustajate esinemine taimedel, taimsetel saadustel või muudel objektidel. Kõnealuse artikli lõikes 4 on sätestatud, et juhul kui taimed, taimsed saadused või muud objektid on liidu territooriumile sisse toodud või neid on seal veetud kõnealuse artikli lõiget 1 rikkudes, võtavad liikmesriigid ametlikku kontrolli käsitlevates liidu õigusaktides osutatud vajalikud meetmed ning teavitavad sellest komisjoni ja teisi liikmesriike kõnealuse määruse artiklis 103 osutatud elektroonilise teavitussüsteemi kaudu.

(15) Määruse (EL) 2016/2031 artiklis 37, milles käsitletakse meetmeid, millega ennetatakse reguleeritud mittekarantiinsete taimekahjustajate piirmäära ületavat esinemist istutamiseks ettenähtud taimedel nende liitu sissetoomisel ja seal vedamisel, ei ole siiski sätestatud kohustust vastavate reeglite rikkumisest teatada. Seepärast tuleks muuta kõnealust artiklit ja sätestada, et reguleeritud mittekarantiinseid taimekahjustajaid käsitlevate nõuete täitmata jätmise korral võtavad liikmesriigid vajalikud meetmed ja teavitavad komisjoni, teisi liikmesriike ja asjaomast kolmandat riiki kõnealuse määruse artiklis 103 osutatud elektroonilise teavitussüsteemi kaudu.

(16) Sellest tulenevalt peaks määruse (EL) 2016/2031 artikkel 104, milles käsitletakse teateid taimekahjustajate esinemise korral, sisaldama ka viidet kõnealuse määruse artikli 37 lõikele 10.

(17) Komisjonil peaks olema õigus võtta kooskõlas Euroopa Liidu toimimise lepingu (ELi toimimise leping) artikliga 290 vastu delegeeritud õigusakte, millega täiendatakse määrust (EL) 2016/2031 ja kehtestatakse kord, mille alusel loetellu kanda kõrge riskiga taimed, taimsed saadused ja muud objektid vastavalt kõnealuse määruse artikli 42 lõikele 1. Kõnealune kord peaks hõlmama järgmisi üksikasju: tõendite ettevalmistamine kõrge riskiga taimede, taimsete saaduste ja muude objektide hindamiseks; meetmed, mida tuleb võtta pärast tõendite saamist; kõnealuse hindamise menetlus ning konfidentsiaalsust ja andmekaitset hõlmavate toimikute käsitlemine. See on vajalik, kuna kogemused on näidanud, et kindlaksmääratud kord kõrge riskiga taimede lisamiseks loetellu võiks tagada läbipaistvuse ja järjepidevuse liikmesriikide, kolmandate riikide ja asjaomaste ettevõtjate jaoks. On eriti oluline, et komisjon viiks oma ettevalmistava töö käigus läbi asjakohaseid konsultatsioone, sealhulgas ekspertide tasandil, ja et kõnealused konsultatsioonid viidaks läbi kooskõlas 13. aprilli 2016. aasta institutsioonidevahelises parema õigusloome kokkuleppes ([5]) sätestatud põhimõtetega. Eelkõige selleks, et tagada delegeeritud õigusaktide ettevalmistamises võrdne osalemine, saavad Euroopa Parlament ja nõukogu kõik dokumendid liikmesriikide ekspertidega samal ajal ning nende ekspertidel on pidev juurdepääs komisjoni eksperdirühmade koosolekutele, millel arutatakse delegeeritud õigusaktide ettevalmistamist.

([5]) ELT L 123, 12.5.2016, lk 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/agree_interinstit/2016/512/oj.

(18) Teatavatel juhtudel on asjakohane lubada liidu territooriumile tuua teatavaid taimi, taimseid saadusi või muid objekte teatavatest kolmandatest riikidest erandina määruse (EL) 2016/2031 artikli 40 lõikes 1 sätestatud keelust või kooskõlas artikli 41 lõikega 2 vastu võetud rakendusaktiga kehtestatud erinõuetest ja samaväärsetest nõuetest. Asjaomased taimed, taimsed saadused ja muud objektid on praegu loetellu kantud komisjoni rakendusmääruse (EL) 2019/2072 ([6]) VI ja VII lisas. Sellistel juhtudel on tegemist juhtumitega, kus komisjon on saanud tõendeid, mis õigustavad määruse (EL) 2016/2031 artiklis 41 osutatud nõuetega samaväärsete või rangemate nõuetega ajutiste erandite vastuvõtmist, või kus kolmas riik on esitanud erandi taotluse ja esitanud kirjalikud tagatised, et tema territooriumil kohaldatavad meetmed on kõnealustest taimedest, taimsetest saadustest või muudest objektidest tuleneva asjaomase riski vähendamisel mõjusad, ning riskihindamine on näidanud, et riski liidu territooriumile on võimalik vähendada vastuvõetava tasemeni, kohaldades teatavaid ajutisi meetmeid, mis on sätestatud määruse (EL) 2016/2031 II lisa 1. jao punktides 2 ja 3.

(19) Selguse, järjepidevuse ja läbipaistvuse huvides peaks komisjonil olema õigus võtta vastu rakendusakte, millega sätestatakse sellised erandid. Täielikkuse huvides tuleks kõnealustes rakendusaktides sätestada ka ajutised ja proportsionaalsed meetmed, mis on vajalikud asjaomase fütosanitaarse riski vähendamiseks vastuvõetava tasemeni. Neid volitusi tuleks teostada kooskõlas Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EL) nr 182/2011 ([7]).

(20) Selleks et tagada rakendusaktide õigeaegne läbivaatamine, ei tohiks nende kohaldamisaeg olla pikem kui viis aastat. Erandjuhtudel, kui see on põhjendatud ajakohastatud hinnangu alusel, peaks olema võimalik kõnealust ajavahemikku pikendada ning kohaldada asjaomase erandi suhtes muudetud nõudeid, et käsitleda mis tahes fütosanitaarset riski.

(21) Lisaks peaks komisjonil olema õigus võtta kooskõlas ELi toimimise lepingu artikliga 290 vastu delegeeritud õigusakt, millega täiendatakse määrust (EL) 2016/2031 selle menetluse üksikasjadega, mida tuleb järgida ajutiste erandite tegemisel kõnealuse määruse artikli 40 lõikest 2 ja artikli 41 lõikest 2. See on vajalik, kuna pärast määruse (EL) 2016/2031 vastuvõtmisest saadud kogemused on näidanud, et selliste ajutiste erandite tegemiseks on vaja standardmenetlust, millega tagada läbipaistvus ja järjepidevus liikmesriikide, kolmandate riikide ja asjaomaste ettevõtjate jaoks.

(22) Kooskõlas määruse (EL) 2016/2031 artikli 42 lõikega 4 tuleb taim, taimne saadus või muu objekt kõrge riskiga taimede, taimsete saaduste ja muude objektide loetelust välja jätta, kui riskihindamise põhjal on jõutud järeldusele, et nende sissetoomisel liidu territooriumile tuleb kohaldada keeldu, erinõudeid või nõudeid üldse mitte kohaldada. Kõnealuse artikli kohaldamisel saadud kogemused on aga näidanud, et teatavatel juhtudel võidakse nende kaupade liidu territooriumile sissetoomise suhtes kohaldada erimeetmeid, mis vähendavad asjaomast fütosanitaarset riski vastuvõetava tasemeni, samas kui mõne asjaomase taimekahjustaja puhul on täielik hindamine veel pooleli. Seepärast tuleks komisjonile anda rakendusvolitused, et jätta taimed, taimsed saadused või muud objektid määruse (EL) 2016/2031 artikli 42 lõike 3 kohaselt vastu võetud kõrge riskiga taimede, taimsete saaduste või muude objektide loetelust välja, kui need kujutavad endast fütosanitaarset riski, mida ei ole veel täielikult hinnatud ja nende kohta ei ole veel vastu võetud rakendusakte vastavalt kõnealuse määruse artikli 42 lõikele 4. Selleks et vähendada fütosanitaarset riski vastuvõetava tasemeni, tuleks kõnealuste volituste kohaselt vastu võetud rakendusaktides sätestada ajutised meetmed seoses kõnealuste taimede, taimsete saaduste ja muude objektide sissetoomisega liidu territooriumile, mis peaks piirduma täielikuks hindamiseks vajaliku asjakohase ja mõistliku ajavahemikuga. Neid volitusi tuleks teostada kooskõlas määrusega (EL) nr 182/2011.

(23) Kooskõlas määruse (EL) 2016/2031 artikli 44 lõike 1 punktiga a peab komisjon konkreetse kolmanda riigi taotlusel rakendusaktiga sätestama samaväärsed nõuded, kui asjaomane kolmas riik tagab oma ametliku kontrolli raames kohaldatava ühe või mitme erimeetmega fütosanitaarkaitse taseme, mis on samaväärne asjaomaste taimede, taimsete saaduste ja muude objektide liidu territooriumil vedamise erinõuetega.

([6]) Komisjoni 28. novembri 2019. aasta rakendusmäärus (EL) 2019/2072, millega kehtestatakse ühetaolised tingimused Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2016/2031 rakendamiseks seoses taimekahjustajatevastaste kaitsemeetmetega ning tunnistatakse kehtetuks komisjoni määrus (EÜ) nr 690/2008 ja muudetakse komisjoni rakendusmäärust (EL) 2018/2019 (ELT L 319, 10.12.2019, lk 1).

([7]) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 16. veebruari 2011. aasta määrus (EL) nr 182/2011, millega kehtestatakse eeskirjad ja üldpõhimõtted, mis käsitlevad liikmesriikide läbiviidava kontrolli mehhanisme, mida kohaldatakse komisjoni rakendamisvolituste teostamise suhtes (ELT L 55, 28.2.2011, lk 13, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2011/182/oj).

(24) Kõnealuse sätte rakendamisel saadud kogemused on näidanud, et selliste nõuete kehtestamine, mis on samaväärsed üksnes taimede, taimsete saaduste ja muude objektide vedamise erinõuetega liidu territooriumil, ei ole piisav ega võimalik, kui selliseid veonõudeid ei ole kehtestatud. Seda tuleb sageli ette, kui liidu reeglid käsitlevad selliseid taimekahjustajaid, mida esineb ainult kolmandates riikides, mitte liidu territooriumil, ning kui vastu on võetud üksnes nõuded kaupade sissetoomiseks liidu territooriumile.

(25) Seetõttu peaks asjaomase kolmanda riigi poolt nõutav fütosanitaarkaitse tase olema samaväärne ka erinõuetega, mida kohaldatakse asjaomaste taimede, taimsete saaduste ja muude objektide liidu territooriumile sissetoomise suhtes kõigist või teatavatest kolmandatest riikidest.

(26) Kooskõlas määruse (EL) 2016/2031 artikli 71 lõikega 2 täpsustatakse fütosanitaarsertifikaadil punkti „Lisadeklaratsioon“ all, milline konkreetne nõue on täidetud, kui vastav rakendusakt, mis on vastu võetud kõnealuse määruse artikli 28 lõigete 1 ja 2, artikli 30 lõigete 1 ja 3, artikli 37 lõike 2, artikli 41 lõigete 2 ja 3 ning artikli 54 lõigete 2 ja 3 kohaselt, võimaldab sellisteks nõueteks mitut eri varianti. See täpsustus peab sisaldama asjaomase nõude täielikku sõnastust.

(27) Määruse (EL) 2016/2031 kohaldamise praktika on näidanud, et fütosanitaarsertifikaadil tuleks osutada ka kõnealuse määruse artikli 37 lõike 4 kohaselt vastu võetud nõuetele, nimelt meetmetele, millega hoitakse ära reguleeritud mittekarantiinsete taimekahjustajate esinemine asjaomastel istutamiseks ettenähtud taimedel, nagu on osutatud kõnealuse määruse artikli 36 punktis f, juhul kui vastavas sättes on selliste nõuete jaoks ette nähtud mitu eri võimalust. See on kooskõlas liidu karantiinseid taimekahjustajaid käsitleva lähenemisviisiga, kuna kõnealuse määruse artikli 71 lõikes 2 osutatakse artikli 41 lõigete 2 ja 3 kohaselt vastu võetud rakendusaktile. Samuti pakuks see pädevatele asutustele, ettevõtjatele ja kolmandatele riikidele suuremat selgust ja kindlust seoses reguleeritud mittekarantiinseid taimekahjustajaid ja asjaomaseid istutamiseks ettenähtud taimi käsitlevate normide kohaldamisega.

(28) Seetõttu peaks määruse (EL) 2016/2031 artikli 71 lõige 2 sisaldama viidet artikli 37 lõike 4 kohaselt vastu võetud rakendusaktidele. Lisaks tuleks viide kõnealuse määruse artikli 37 lõikele 2 välja jätta, kuna see ei ole fütosanitaarsertifikaadi lisadeklaratsiooni sisu puhul asjakohane. Komisjon peaks tagama, et kõnealuste muudatuste kohaldamise alguskuupäevaks ajakohastatakse norme, mis käsitlevad reguleeritud mittekarantiinsete taimekahjustajate esinemist istutamiseks ettenähtud taimedel, kohandades rakendusmääruses (EL) 2019/2072 kehtestatud asjakohaseid nõudeid.

(29) Määruse (EL) 2016/2031 artikli 81 lõikes 1 on sätestatud, et otse lõppkasutajale, sealhulgas koduaednikele taimede, taimsete saaduste või muude objektide tarnimiseks ei nõuta taimepassi. Kõnealust erandit ei kohaldata siiski lõppkasutajate suhtes, kes saavad need taimed, taimsed saadused või muud objektid kaugmüügi teel.

(30) Pärast määruse (EL) 2016/2031 vastuvõtmist saadud kogemused on näidanud, et teatavate taimede, taimsete saaduste või muude objektidega ei peaks kaasas olema taimepassi, isegi kui neid turustatakse kaugmüügi teel. Seepärast tuleks komisjonile anda rakendusvolitused, et ta saaks sätestada, et artikli 81 lõike 1 punkti a ei kohaldata teatavatel tingimustel konkreetsete taimede, taimsete saaduste või muude objektide suhtes, mida turustatakse kaugmüügi teel. Neid volitusi tuleks teostada kooskõlas määrusega (EL) nr 182/2011.

(31) Kooskõlas määruse (EL) 2016/2031 artikliga 88 kinnitab asjaomane ettevõtja taimepassi asjaomaste taimede, taimsete saaduste või muude objektide kaubeldava ühiku külge enne nende vedamist liidu territooriumil artikli 79 kohaselt või enne nende sissetoomist kaitstavasse piirkonda või seal vedamist kõnealuse määruse artikli 80 kohaselt. Kui selliseid taimi, taimseid saadusi või muid objekte veetakse pakendis, kimbus või konteineris, kinnitatakse taimepass pakendi, kimbu või konteineri külge.

(32) Määrusel (EL) 2016/2031 põhinevad kaubandustavad on näidanud, et teatavatel juhtudel ei ole võimalik taimepasse taimede, taimsete saaduste või muude objektide kaubeldavate ühikute külge kinnitada viimaste suuruse, kuju või muude eriomaduste tõttu. Selle asemel tuleks lubada kõnealuste taimede, taimsete saaduste või muude objektide kaubeldavaid ühikuid liidu territooriumil vedada nendega seotud taimepassiga muul viisil kui füüsilise kinnitamise teel. Määruse (EL) 2016/2031 nõudeid asjaomaste taimede, taimsete saaduste ja muude objektide taimepasside väljaandmise kohta ei peaks muutma.

(33) Seepärast tuleks komisjonile anda rakendamisvolitused, et lubada teatavaid taimi, taimseid saadusi ja muid objekte vedada ilma nende kaubeldavatele ühikutele kinnitatud taimepassita nende suuruse, kuju, pakendamisviisi või muude eriomaduste tõttu, mis muudavad selle kinnituse ebapraktiliseks. Sellega seoses on vaja kindlaks määrata kord, millega näha ette taimepassi kasutamine juhul, kui see ei ole kinnitatud, kuid sellega viidatakse siiski vastavatele taimedele, taimsetele saadustele ja muudele objektidele. Neid volitusi tuleks teostada kooskõlas määrusega (EL) nr 182/2011.

(34) Määruse (EL) 2016/2031 artiklis 94 on sätestatud, et liidu territooriumile sissetoodud taimede, taimsete saaduste või muude objektide fütosanitaarsertifikaatide asendamiseks tuleb piiripunktides välja anda taimepassid. Selle asemel, et anda piiripunktis välja taimepass, on liikmesriikidel juba lubatud asendada fütosanitaarsertifikaat algse fütosanitaarsertifikaadi kinnitatud ärakirjaga, mis on taime, taimse saaduse või muu objekti vedamisel kaasas seni, kuni antakse välja taimepass. Selleks et aidata kaasa digitaliseerimisprotsessile, vähendada halduskoormust ja kasutada edasi kõnealuse määruse artiklis 103 osutatud elektroonilist teavitussüsteemi, peaks liikmesriikidel olema võimalus kasutada sellistel juhtudel kõnealuses teavitussüsteemis sisalduvat teavet, tingimusel et elektroonilisele fütosanitaarsertifikaadile või fütosanitaarsertifikaadi digitaalsele ärakirjale on kõnealuse teavitussüsteemi kaudu võimalik juurde pääseda ja see tehakse pädevate asutuste taotluse korral kättesaadavaks. Võttes arvesse elektroonilise teavitussüsteemi kaudu esitatud tagatisi seoses turvalise juurdepääsuga dokumentidele, ei tohiks selline võimalus enam piirduda selle liikmesriigi territooriumiga, kus tehti fütosanitaarne impordikontroll. Sarnastel põhjustel ei tuleks kõnealust piirangut liikmesriigi territooriumiga enam kohaldada ka kinnitatud ärakirjade kasutamise suhtes.

(35) Kooskõlas määruse (EL) 2016/2031 artikli 99 lõikega 1 on komisjonil õigus võtta vastu delegeeritud õigusakte, millega täiendatakse kõnealust määrust, sätestades elemendid, mida peavad sisaldama konkreetseid taimi, taimseid saadusi või muid objekte (v.a puidust pakkematerjal) käsitlevad ametlikud kinnitused, mida kohaldatavate rahvusvaheliste standarditega nõutakse. Alates määruse (EL) 2016/2031 vastuvõtmisest ei ole selliseid rahvusvahelisi standardeid vastu võetud ning ükski rahvusvaheline organisatsioon ei tee praegu ettevalmistavat tööd selliste standardite koostamiseks. Seetõttu ei ole võimalik kõnealuseid delegeeritud õigusakte vastu võtta ning seetõttu ei saa taimi, taimseid saadusi või muid objekte liidu territooriumile sisse tuua fütosanitaarsertifikaatide alternatiiviks olevate ametlike kinnitustega.

(36) Lisaks sellele ja kooskõlas nõukogu direktiivide 77/93/EMÜ ([8]) ja 2000/29/EÜ ([9]) kohaselt vastu võetud teatavate rakendusaktidega tuuakse liidu territooriumile endiselt sisse taimi, taimseid saadusi ja muid objekte, millega on kaasas mitmes kolmandas riigis välja antud ametlikud kinnitused, mitte aga fütosanitaarsertifikaadid. Kõnealused õigusaktid on eelkõige komisjoni otsused 93/365/EMÜ, ([10]) 93/422/EMÜ ([11]) ja 93/423/EMÜ ([12]) ning komisjoni rakendusotsus 2013/780/EL ([13]). Kõnealused otsused on vastu võetud asjaomaste rahvusvaheliste standardite puudumisel ning on endiselt kehtivad.

(37) Määruse (EL) 2016/2031 ja otsuste 93/365/EMÜ, 93/422/EMÜ, 93/423/EMÜ ja 2013/780/EL kohaldamisel saadud kogemused näitavad, et neis osutatud ametlikud kinnitused pakuvad piisavaid tagatisi taimetervise kaitseks liidu territooriumil, hoolimata asjaolust, et asjaomaseid rahvusvahelisi standardeid ei ole kunagi olemas olnud. Sel põhjusel ja selleks, et tagada määruse (EL) 2016/2031 kohaste ametlike kinnituste jätkuv kasutamine, tuleks kõnealuse määruse artikli 99 lõikest 1 välja jätta tingimus, et asjaomase delegeeritud õigusakti elemente nõutakse kohaldatavate rahvusvaheliste standarditega.

([8]) Nõukogu 21. detsembri 1976. aasta direktiiv 77/93/EMÜ taimedele või taimsetele saadustele kahjulike organismide liikmesriikidesse sissetoomise vastu võetavate kaitsemeetmete kohta (EÜT L 26, 31.1.1977, lk 20).

([9]) Nõukogu 8. mai 2000. aasta direktiiv 2000/29/EÜ taimedele või taimsetele saadustele kahjulike organismide ühendusse sissetoomise ja seal levimise vastu võetavate kaitsemeetmete kohta (EÜT L 169, 10.7.2000, lk 1).

([10]) Komisjoni 2. juuni 1993. aasta otsus 93/365/EMÜ, millega lubatakse liikmesriikidel Kanadast pärit kuumtöödeldud okaspuupuidu osas ette näha erandeid nõukogu direktiivi 77/93/EMÜ teatavatest sätetest, ja millega kehtestatakse kuumtöödeldud puidu suhtes kohaldatava tähistussüsteemi üksikasjad (EÜT L 151, 23.6.1993, lk 38).

([11]) Komisjoni 22. juuni 1993. aasta otsus 93/422/EMÜ, millega lubatakse liikmesriikidel Kanadast pärit kuivatis kuivatatud okaspuupuidu osas ette näha erandeid nõukogu direktiivi 77/93/EMÜ teatavatest sätetest, ja millega kehtestatakse kuumtöödeldud puidu suhtes kohaldatava tähistussüsteemi üksikasjad (EÜT L 195, 4.8.1993, lk 51).

([12]) Komisjoni 22. juuni 1993. aasta otsus 93/423/EMÜ, millega lubatakse liikmesriikidel Ameerika Ühendriikidest pärit kuivatis kuivatatud okaspuupuidu osas ette näha erandeid nõukogu direktiivi 77/93/EMÜ teatavatest sätetest, ja millega kehtestatakse kuumtöödeldud puidu suhtes kohaldatava tähistussüsteemi üksikasjad (EÜT L 195, 4.8.1993, lk 55).

([13]) Komisjoni 18. detsembri 2013. aasta rakendusotsus 2013/780/EL, millega tehakse erand nõukogu direktiivi 2000/29/EÜ artikli 13 lõike 1 punktist ii seoses Ameerika Ühendriikidest pärit kooreta saematerjaliga liikidelt *Quercus* L., *Platanus* L. ja *Acer saccharum* Marsh. (ELT L 346, 20.12.2013, lk 61).

(38) Kooskõlas määruse (EL) 2016/2031 artikliga 103 peab komisjon looma liikmesriikide teadete edastamiseks elektroonilise süsteemi. Tagamaks, et sellist elektroonilist süsteemi saaks kohaldada ka aruannete esitamiseks, näiteks liidu karantiinsete taimekahjustajate, prioriteetsete taimekahjustajate, taimekahjustajate, mille suhtes kohaldatakse kõnealuse määruse artiklite 29 ja 30 kohaselt vastu võetud meetmeid, ja kaitstavate piirkondade karantiinsete taimekahjustajate uuringute aruannete esitamiseks, tuleks kõnealuse määruse artikli 103 esimest lõiku muuta, et see hõlmaks ka aruannete esitamist liikmesriikide poolt. See on vajalik aruandlussüsteemi ratsionaliseerimiseks ja fütosanitaarmeetmete digitaliseerimise protsessi tugevdamiseks.

(39) Seetõttu tuleks määrust (EL) 2016/2031 vastavalt muuta.

(40) Alates Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruste (EL) 2016/2031 ja (EL) 2017/625 ([14]) kohaldamisest on kogemused näidanud, et teade fütosanitaarsertifikaadi või muude ametlike kinnituste puudumise kohta selliste taimede, taimsete saaduste või muude objektide puhul, mis tuuakse liitu reisijate isikliku pagasi osana või postiteenuste kaudu isiklikuks tarbimiseks või kasutamiseks, suurendab pädevate asutuste halduskoormust asjaomase fütosanitaarse riskiga võrreldes ebaproportsionaalselt. Seepärast tuleks sellistest saadetistest teatamine, kui nende suhtes kohaldatakse määruse (EL) 2017/625 artikli 1 lõike 2 punktis g osutatud meetmeid, vabastada kõnealuse määruse artikli 66 lõike 5 nõuete kohaldamisest, kui mittevastavus on seotud määruse (EL) 2016/2031 artikli 99 lõikes 1 osutatud fütosanitaarsertifikaadi või muu ametliku kinnituse puudumisega. Selleks et tagada tegelik ülevaade igas liikmesriigis esinevate mittevastavuste päritolust ja laadist, peaksid pädevad asutused siiski pidama nende mittevastavusjuhtumite kohta arvestust ning esitama komisjonile ja teiste liikmesriikide pädevatele asutustele igal aastal kõnealuseid andmeid sisaldava kokkuvõtte. Selleks et ratsionaliseerida aruandekohustusi ja tõhustada aruandluse digitaliseerimist, tuleks kõnealused aruanded esitada määruse (EL) 2017/625 artiklis 131 osutatud ametliku kontrolli teabehaldussüsteemi (IMSOC) kaudu.

(41) Selleks et kolmandad riigid ja nende ettevõtjad saaksid kohaneda fütosanitaarsertifikaatide väljaandmist käsitlevate uute reeglitega, mis käsitlevad vastavust reguleeritud mittekarantiinseid taimekahjustajaid käsitlevatele normidele, tuleks määruse (EL) 2016/2031 artikli 71 lõike 2 muudatust kohaldada 18 kuu möödumisel alates käesoleva määruse jõustumise kuupäevast,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA MÄÄRUSE:

Artikkel 1

Määruse (EL) 2016/2031 muutmine

Määrust (EL) 2016/2031 muudetakse järgmiselt.

1) Artikli 18 lõike 6 esimene lõik asendatakse järgmisega:

„Liikmesriigid teavitavad komisjoni ja teisi liikmesriike piiritletud aladest kohe pärast nende määratlemist, samuti teavitavad nad asjaomastest taimekahjustajatest ja vastavatest võetud meetmetest. Kõnealused teated edastatakse artiklis 103 osutatud elektroonilise teavitussüsteemi kaudu.“

2) Artiklisse 19 lisatakse järgmine lõige:

„8. Käesoleva artikli lõikes 2 osutatud teated asjaomase taimekahjustaja puhvertsoonis esinemise avastamise kohta ja käesoleva artikli lõikes 4 osutatud piiritletud ala määratlemise kehtetuks tunnistamise kohta edastatakse artiklis 103 osutatud elektroonilise teavitussüsteemi kaudu.“

3) Lisatakse järgmine artikkel:

([14]) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 15. märtsi 2017. aasta määrus (EL) 2017/625, mis käsitleb ametlikku kontrolli ja muid ametlikke toiminguid, mida tehakse eesmärgiga tagada toidu- ja söödaalaste õigusnormide ning loomatervise ja loomade heaolu, taimetervise- ja taimekaitsevahendite alaste õigusnormide kohaldamine, millega muudetakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruseid (EÜ) nr 999/2001, (EÜ) nr 396/2005, (EÜ) nr 1069/2009, (EÜ) nr 1107/2009, (EL) nr 1151/2012, (EL) nr 652/2014, (EL) 2016/429 ja (EL) 2016/2031, nõukogu määruseid (EÜ) nr 1/2005 ja (EÜ) nr 1099/2009 ning nõukogu direktiive 98/58/EÜ, 1999/74/EÜ, 2007/43/EÜ, 2008/119/EÜ ja 2008/120/EÜ ning millega tunnistatakse kehtetuks Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrused (EÜ) nr 854/2004 ja (EÜ) nr 882/2004, nõukogu direktiivid 89/608/EMÜ, 89/662/EMÜ, 90/425/EMÜ, 91/496/EMÜ, 96/23/EÜ, 96/93/EÜ ja 97/78/EÜ ja nõukogu otsus 92/438/EMÜ (ametliku kontrolli määrus) (ELT L 95, 7.4.2017, lk 1).

„*Artikkel 19a*

Liidu taimeterviseala hädaabi rühm

1. Moodustatakse ekspertidest koosnev liidu taimeterviseala hädaabirühm (edaspidi „rühm“), et anda liikmesriikidele nende taotluse alusel kiireloomulist abi seoses artiklite 10–19, 27 ja 28 kohaselt võetavate meetmetega, mis on võetud seoses liidu karantiinsete taimekahjustajate ja selliste taimekahjustajate uute puhangutega, mille suhtes kohaldatakse artikli 30 kohaselt vastu võetud meetmeid. Põhjendatud juhtudel võib rühm anda ka liidu territooriumiga piirnevatele või liidu territooriumile otsest fütosanitaarset riski kujutavatele kolmandatele riikidele ühe või mitme liikmesriigi ja asjaomase kolmanda riigi taotluse alusel kiireloomulist abi seoses liidu karantiinsete taimekahjustajate ja selliste taimekahjustajate puhangutega nende territooriumil, mille suhtes kohaldatakse artikli 30 kohaselt vastu võetud meetmeid.

Iga abijuhtumi puhul nimetab komisjon rühma konkreetsed liikmed, tuginedes nende eksperditeadmistele ja konsulteerides asjaomase liikmesriigi või asjaomase kolmanda riigiga.

Abi võib hõlmata eelkõige järgmist:

a) teaduslik, tehniline ja juhtimisalane kohapealne või kaugabi seoses asjaomaste taimekahjustajate hävitamisega ja nende leviku tõkestamisega ning muude meetmetega tihedas koostöös selle liikmesriigi või kolmanda riigi pädevate asutustega, keda taimekahjustajate puhang või nende puhangu kahtlus puudutab;

b) asjakohased konkreetsed teaduslikud nõuanded sobivate diagnostikameetodite kohta koostöös määruse (EL) 2017/625 artiklis 94 osutatud asjaomase Euroopa Liidu referentlaboriga ja muude referentlaboritega;

c) asjakohane eriabi, et toetada koordineerimist liikmesriikide või kolmandate riikide pädevate asutuste vahel ning nimetatud laboritega.

Kõnealuse abi sisu, tingimused ja ajastuse määrab kindlaks komisjon kokkuleppel asjaomase liikmesriigi või kolmanda riigiga ning vastavate liikmesriikidega, kes saadavad eksperdid.

2. Liikmesriigid võivad esitada komisjonile nimekirja ekspertidest, kelle nad esitavad rühma liikmeteks nimetamiseks, ja ajakohastavad seda. Seoses sellega edastavad liikmesriigid kogu vajaliku teabe iga esitatud eksperdi kutseoskuste ja eriala kohta.

3. Rühma liikmetel on õigus saada hüvitist rühma kohapealses tegevuses osalemise ja kohaldataval juhul rühmajuhi või raportöörina töötamise eest konkreetses abiülesandes.

Komisjon maksab kõnealuse hüvitise ning sõidu- ja elamiskulude hüvitise kooskõlas ekspertide sõidu-, elamis- ja muude kulude hüvitamise korraga.“

4) Artikli 22 lõike 3 esimene lõik asendatakse järgmisega:

„Liikmesriigid esitavad komisjonile ja teistele liikmesriikidele iga aasta 30. aprilliks aruande lõike 1 kohaste eelnenud kalendriaastal tehtud uuringute tulemuste kohta. Kõnealused aruanded sisaldavad teavet järgmise kohta: uuringute tegemise koht, uuringute ajastamine, asjaomased taimekahjustajad ja taimed, taimsed saadused või muud objektid, kontrollide ja võetud proovide arv ning iga asjaomase taimekahjustaja kohta saadud tulemused. Kõnealused aruanded esitatakse artiklis 103 osutatud elektroonilise teavitussüsteemi kaudu.“

5) Artiklit 23 muudetakse järgmiselt:

a) lõike 1 kolmas lõik asendatakse järgmisega:

„Mitmeaastased uuringukavad koostatakse viieks kuni kümneks aastaks. Kõnealused uuringukavad vaadatakse läbi ja neid ajakohastatakse kohaldatavate normide ja asjaomase territooriumi fütosanitaarolukorra alusel.“

b) lõige 2 asendatakse järgmisega:

„2. Komisjoni taotluse korral teavitavad liikmesriigid oma mitmeaastastest uuringukavadest komisjoni ja teisi liikmesriike. Kõnealused teated edastatakse artiklis 103 osutatud elektroonilise teavitussüsteemi kaudu.“

6) Artikli 24 lõige 2 asendatakse järgmisega:

„2. Liikmesriigid esitavad komisjonile ja teistele liikmesriikidele iga aasta 30. aprilliks aruande lõike 1 kohaste eelnenud kalendriaastal tehtud uuringute tulemuste kohta. Kõnealused aruanded edastatakse artiklis 103 osutatud elektroonilise teavitussüsteemi kaudu.“

7) Artikli 25 lõige 3 asendatakse järgmisega:

„3. Situatsiooniplaane võib sarnase bioloogiaga ja peremeesliikide ulatusega mitme prioriteetse taimekahjustaja puhul kombineerida. Sellistel juhtudel koosneb situatsiooniplaan üldosast, mis on kõikidele situatsiooniplaaniga hõlmatud prioriteetsetele taimekahjustajatele ühine, ning eriosadest iga asjaomase prioriteetse taimekahjustaja kohta. Samamoodi võivad liikmesriigid teha koostööd, et sünkroniseerida teatavate liikide situatsiooniplaane, kui see on asjakohane prioriteetsete taimekahjustajate liikide puhul, millel on sarnased bioloogilised omadused ja kattuvad või külgnevad peremeesliikide levialad.“

8) Artikli 30 lõike 1 kolmas lõik asendatakse järgmisega:

„Nende meetmetega rakendatakse asjakohasuse korral konkreetselt iga asjaomase taimekahjustaja suhtes üht või mitut artikli 28 lõike 1 esimese lõigu punktides a–g osutatud sätet. Need võivad hõlmata taimekahjustaja liidu territooriumile sissetoomise, seal vedamise, hoidmise, paljundamise või vabadusse laskmise keeldu ja taimede, taimsete saaduste ja muude objektide liidu territooriumile sissetoomise ja seal vedamise nõudeid.“

9) Artikli 34 lõige 2 asendatakse järgmisega:

„2. Liikmesriigid teavitavad komisjoni ja teisi liikmesriike iga aasta 30. aprilliks lõike 1 kohaste eelnenud kalendriaastal tehtud uuringute tulemustest. Kõnealused teated edastatakse artiklis 103 osutatud elektroonilise teavitussüsteemi kaudu.“

10) Artiklisse 37 lisatakse järgmine lõige:

„10. Juhul kui istutamiseks ette nähtud taimed on liidu territooriumile sisse toodud või neid on seal veetud käesoleva artikli lõike 1 nõudeid rikkudes, võtavad liikmesriigid vajalikud meetmed ning teavitavad nõuete rikkumisest ja nendest meetmetest komisjoni ja teisi liikmesriike artiklis 103 osutatud elektroonilise teavitussüsteemi kaudu.

Liikmesriigid teatavad nendest meetmetest ka kolmandale riigile, kust istutamiseks ettenähtud taimed liidu territooriumile sisse toodi.“

11) Artiklisse 42 lisatakse järgmine lõige:

„1a. Komisjonil on õigus võtta kooskõlas artikliga 105 vastu delegeeritud õigusakt, millega täiendatakse käesolevat määrust ja kehtestatakse kord, mille alusel kõrge riskiga taimed, taimsed saadused ja muud objektid loetellu kanda.

Kõnealuse delegeeritud õigusaktiga sätestatakse kõik järgmised üksikasjad:

a) tõendite ettevalmistamine kõrge riskiga taimede, taimsete saaduste ja muude objektide hindamiseks;

b) meetmed, mida tuleb võtta pärast nende tõendite saamist;

c) kõnealuse hindamise kord;

d) konfidentsiaalsust ja andmekaitset hõlmavate toimikute käsitlemine.“

12) Lisatakse järgmine artikkel:

„*Artikkel 42a*

Ajutised erandid artiklites 40 ja 42 sätestatud keeldudest ning artiklis 41 osutatud nõuetest

1. Erandina artikli 40 lõikest 1 ja artikli 41 lõikest 1 võib komisjon võtta rakendusaktidega vastu ajutised erandid artikli 40 lõikes 1 sätestatud keelust ning artikli 41 lõikes 2 osutatud erinõuetest ja samaväärsetest nõuetest seoses ühest või mitmest kolmandast riigist pärit konkreetsete taimede, taimsete saaduste ja muude objektide sissetoomisega liidu territooriumile, kui tegemist on fütosanitaarse riskiga, mida ei ole veel täielikult hinnatud.

Kõnealuste rakendusaktidega:

a) kehtestatakse ajutised meetmed seoses kõnealuste taimede, taimsete saaduste ja muude objektide sissetoomisega liidu territooriumile kooskõlas II lisa 2. jaos sätestatud põhimõtetega ning

b) muudetakse artikli 40 lõikes 2 ja artikli 41 lõikes 2 osutatud rakendusaktide asjakohaseid osi, lisades viite asjaomase taime, taimse saaduse või muu objektiga seotud erandile.

2. Lõikes 1 osutatud ajutisi erandeid võib vastu võtta üksnes juhul, kui on täidetud järgmised tingimused:

a) i) komisjon on saanud tõendeid, mis õigustavad artiklis 41 osutatud nõuetega samaväärsete või rangemate nõuetega ajutiste erandite vastuvõtmist, või

ii) asjaomane kolmas riik on esitanud komisjonile taotluse, mis sisaldab ametlikke kirjalikke tagatisi selle kohta, et tema territooriumil kohaldati enne taotluse esitamist ja kohaldatakse taotluse esitamise ajal meetmeid, mis on vajalikud asjaomase fütosanitaarse riski kõrvaldamiseks; ning

b) hindamine on näidanud, et kõnealused taimed, taimsed saadused või muud objektid kujutavad endast riski, mida saab vähendada vastuvõetava tasemeni, kohaldades meetmeid, mis on vajalikud asjaomase fütosanitaarse riski kõrvaldamiseks.

3. Komisjonil on õigus võtta kooskõlas artikliga 105 vastu delegeeritud õigusakt, millega täiendatakse käesolevat määrust seoses menetlusega, mida tuleb järgida käesoleva artikli lõikes 1 osutatud ajutiste erandite tegemisel. Kõnealuses delegeeritud õigusaktis sätestatakse menetluse järgmised üksikasjad:

a) asjaomaste kolmandate riikide taotluste ja toimikute koostamine, sisu ja esitamine;

b) kõnealuste taotluste ja toimikute vastuvõtmise järel võetavad meetmed, sealhulgas asjakohasel juhul konsulteerimine teadusasutustega või teaduslike arvamuste või uuringute kaalumine.

c) konfidentsiaalsust ja andmekaitset hõlmavate taotluste ja toimikute käsitlemine.

4. Erandina artikli 42 lõikest 2 võib komisjon võtta rakendusaktidega vastu ajutisi erandeid artikli 42 lõikes 3 osutatud õigusaktidest, kui on täidetud kõik järgmised tingimused:

a) asjaomaste kõrge riskiga taimede, taimsete saaduste või muude objektide fütosanitaarset riski ei ole veel täielikult hinnatud;

b) esialgne hindamine on näidanud, et kõnealused taimed, taimsed saadused või muud objektid kujutavad endast riski, mida saab vähendada vastuvõetava tasemeni, kohaldades meetmeid, mis on vajalikud asjaomase fütosanitaarse riski kõrvaldamiseks.

c) artikli 42 lõike 4 kohast rakendusakti asjaomaste taimede, taimsete saaduste või muude objektide kohta ei ole veel vastu võetud.

Kõnealustes rakendusaktides sätestatakse ajutised meetmed seoses kõnealuste taimede, taimsete saaduste ja muude objektide sissetoomisega liidu territooriumile, mis on vajalikud vastava fütosanitaarse riski vähendamiseks vastuvõetava tasemeni.

5. Lõigetes 1 ja 4 osutatud rakendusaktidega nähakse ette asjaomase kolmanda riigi iga-aastane aruandlus vastavate ajutiste meetmete kohaldamise kohta. Kui aruande põhjal jõutakse järeldusele, et teatatud meetmetega ei ole asjaomast riski asjakohaselt käsitletud, tunnistatakse neid meetmeid sätestav õigusakt vajaduse korral viivitamata kehtetuks või seda muudetakse.

6. Lõikes 1 osutatud rakendusaktide kohaldamisaeg ei ole pikem kui viis aastat. Seda ajavahemikku võib siiski pikendada ja asjaomase erandi suhtes võib kohaldada muudetud nõudeid, kui see on ajakohastatud hinnangu alusel põhjendatud.

7. Lõigetes 1 ja 4 osutatud rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 107 lõikes 2 osutatud kontrollimenetlusega.“

13) Artikli 44 lõike 1 punkt a asendatakse järgmisega:

„a) asjaomane kolmas riik tagab ametliku kontrolli raames kohaldatava ühe või mitme erimeetmega fütosanitaarkaitse taseme, mis on samaväärne asjaomaste taimede, taimsete saaduste ja muude objektide muudest kolmandatest riikidest liidu territooriumile sissetoomise või seal vedamise erinõuetega;“

14) Artikli 71 lõige 2 asendatakse järgmisega:

„2. Fütosanitaarsertifikaadil punkti „Lisadeklaratsioon“ all täpsustatakse, milline konkreetne nõue on täidetud, kui vastav rakendusakt, mis on vastu võetud artikli 28 lõigete 1 ja 2, artikli 30 lõigete 1 ja 3, artikli 37 lõike 4, artikli 41 lõigete 2 ja 3 ning artikli 54 lõigete 2 ja 3 kohaselt, võimaldab sellisteks nõueteks mitut eri varianti. See täpsustus sisaldab asjakohase nõude täielikku sõnastust. Ühe või mitme istutamiseks ettenähtud taimede kategooria puhul, millele on osutatud artikli 37 lõikes 7 seoses liidu reguleeritud mittekarantiinsete taimekahjustajatega, sisaldab kõnealune täpsustus asjaomase kategooria suhtes kohaldatava valikuvõimaluse täielikku sõnastust.“

15) Artiklisse 81 lisatakse järgmine lõige:

„3. Komisjon võib rakendusaktidega sätestada juhtumid, mil käesoleva artikli lõike 1 punkti a ei kohaldata teatavate taimede, taimsete saaduste või muude objektide suhtes, mida turustatakse kaugmüügi teel. Kõnealustes rakendusaktides võidakse täpsustada nende kohaldamise tingimusi. Nimetatud rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 107 lõikes 2 osutatud kontrollimenetlusega.“

16) Artiklisse 88 lisatakse järgmised lõigud:

„Komisjon võib rakendusaktidega kehtestada sätted:

a) et määrata kindlaks taimed, taimsed saadused ja muud objektid, mida erandina esimesest lõigust võib liidu piires vedada ilma nendega seotud taimepassi füüsiliselt külge kinnitamata tingituna nende suurusest, kujust või pakendamisviisist, mis muudab füüsilise kinnitamise võimatuks või väga raskeks; ning

b) et näha ette reeglid, millega tagada, et asjaomane taimepass, mis ei ole küll külge kinnitatud, viitab endiselt vastavatele taimedele, taimsetele saadustele ja muudele objektidele.

Nimetatud rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 107 lõikes 2 osutatud kontrollimenetlusega.“

17) Artikli 94 lõige 2 asendatakse järgmisega:

„2. Erandina lõike 1 esimesest lõigust võivad liikmesriigid otsustada asendada fütosanitaarsertifikaadi asjaomase taime, taimse saaduse või muu objekti liidu territooriumile sisenemise kohas

a) algse fütosanitaarsertifikaadi kinnitatud ärakirjaga, mille annab välja pädev asutus ning mis on asjaomase taime, taimse saaduse või muu objekti vedamisel kaasas ainult seni, kuni antakse välja taimepass; või

b) artiklis 103 osutatud elektroonilises teavitussüsteemis sisalduva teabega, tingimusel et elektrooniline fütosanitaarsertifikaat või fütosanitaarsertifikaadi digitaalne ärakiri on kõnealuses teavitussüsteemis kättesaadav ning see tehakse pädevate asutuste taotluse alusel kättesaadavaks asjaomase taime, taimse saaduse või muu objekti veo ajal kuni taimepassi väljaandmiseni.“

18) Artikli 99 lõige 1 asendatakse järgmisega:

„1. Komisjonil on õigus võtta kooskõlas artikliga 105 vastu delegeeritud õigusakte, millega täiendatakse käesolevat määrust, sätestades üksikasjad, mida peavad sisaldama konkreetseid taimi, taimseid saadusi või muid objekte (v. a puidust pakkematerjal) käsitlevad ametlikud kinnitused, selle kohta, et on rakendatud artikli 28 lõike 1 või 2, artikli 30 lõike 1 või 3, artikli 41 lõike 2 või 3, artikli 44 või artikli 54 lõike 2 või 3 kohaselt vastu võetud meetmeid.“

19) Artikli 103 esimene lõik asendatakse järgmisega:

„Komisjon loob liikmesriikide teadete ja aruannete esitamiseks elektroonilise süsteemi.“

20) Artikli 104 esimese lõigu sissejuhatav osa asendatakse järgmisega:

„Komisjon võib rakendusaktidega sätestada erinormid teavitamisele, millele on osutatud artikli 9 lõigetes 1 ja 2, artiklis 11, artikli 17 lõikes 3, artikli 18 lõikes 6, artikli 19 lõigetes 2 ja 8, artikli 28 lõikes 7, artikli 29 lõike 3 esimeses lõigus, artikli 30 lõikes 8, artikli 33 lõikes 1, artikli 37 lõikes 10, artikli 40 lõikes 4, artikli 41 lõikes 4, artikli 46 lõikes 4, artikli 49 lõikes 6, artikli 53 lõikes 4, artikli 54 lõikes 4, artikli 60 lõikes 2, artikli 77 lõikes 2 ja artikli 95 lõikes 5. Kõnealused normid käsitlevad ühte või mitut järgmist üksikasja:“.

21) Artiklit 105 muudetakse järgmiselt:

a) lõikesse 2 lisatakse järgmine lõik:

„Artikli 42 lõikes 1a ja artikli 42a lõikes 3 osutatud õigus võtta vastu delegeeritud õigusakte antakse komisjonile viieks aastaks alates 5. jaanuarist 2025. Komisjon esitab delegeeritud volituste kohta aruande hiljemalt üheksa kuud enne viieaastase tähtaja möödumist. Volituste delegeerimist pikendatakse automaatselt samaks ajavahemikuks, välja arvatud juhul, kui Euroopa Parlament või nõukogu esitab selle suhtes vastuväite hiljemalt kolm kuud enne iga ajavahemiku lõppemist.“;

b) lõige 3 asendatakse järgmisega:

„3. Euroopa Parlament ja nõukogu võivad artikli 6 lõikes 2, artiklis 7, artikli 8 lõikes 5, artikli 19 lõikes 7, artiklis 21, artikli 32 lõikes 5, artikli 34 lõikes 1, artiklis 38, artikli 42 lõikes 1a, artikli 42a lõikes 3, artikli 43 lõikes 2, artikli 46 lõikes 2, artikli 48 lõikes 5, artiklis 51, artikli 65 lõikes 4, artikli 71 lõikes 4, artikli 76 lõikes 4, artikli 81 lõikes 2, artikli 83 lõikes 6, artikli 87 lõikes 4, artikli 89 lõikes 2, artikli 96 lõikes 2, artikli 98 lõikes 1, artikli 99 lõikes 1, artikli 100 lõikes 4, artikli 101 lõikes 5 ja artikli 102 lõikes 6 osutatud volituste delegeerimise igal ajal tagasi võtta. Tagasivõtmise otsusega lõpetatakse otsuses nimetatud volituste delegeerimine. Otsus jõustub järgmisel päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas* või otsuses nimetatud hilisemal kuupäeval. See ei mõjuta juba jõustunud delegeeritud õigusaktide kehtivust.“;

c) lõige 6 asendatakse järgmisega:

„6. Artikli 6 lõike 2, artikli 7, artikli 8 lõike 5, artikli 19 lõike 7, artikli 21, artikli 32 lõike 5, artikli 34 lõike 1, artikli 38, artikli 42 lõike 1a, artikli 42a lõike 3, artikli 43 lõike 2, artikli 46 lõike 2, artikli 48 lõike 5, artikli 51, artikli 65 lõike 4, artikli 71 lõike 4, artikli 76 lõike 4, artikli 81 lõike 2, artikli 83 lõike 6, artikli 87 lõike 4, artikli 89 lõike 2, artikli 96 lõike 2, artikli 98 lõike 1, artikli 99 lõike 1, artikli 100 lõike 4, artikli 101 lõike 5 ja artikli 102 lõike 6 alusel vastu võetud delegeeritud õigusakt jõustub üksnes juhul, kui Euroopa Parlament ega nõukogu ei ole kahe kuu jooksul pärast õigusakti teatavakstegemist Euroopa Parlamendile ja nõukogule esitanud selle suhtes vastuväidet või kui Euroopa Parlament ja nõukogu on enne selle tähtaja möödumist komisjonile teatanud, et nad ei esita vastuväidet. Euroopa Parlamendi või nõukogu algatusel pikendatakse seda tähtaega kahe kuu võrra.“

Artikkel 2

Määruse (EL) 2017/625 muutmine

Määruse (EL) 2017/625 artiklisse 66 lisatakse järgmine lõige:

„5a. Taimed, taimsed saadused ja muud objektid, mille suhtes kohaldatakse artikli 1 lõike 2 punktis g osutatud meetmeid ja mis tuuakse liitu reisijate isikliku pagasi osana või postiteenuse kaudu ja on ette nähtud isiklikuks tarbimiseks või kasutamiseks, vabastatakse käesoleva artikli lõikes 5 sätestatud teatamiskohustusest, kui nõuetele mittevastavus on seotud fütosanitaarsertifikaadi või muu määruse (EL) 2016/2031 artikli 99 lõikes 1 osutatud ametliku kinnituse puudumisega.

Pädevad asutused peavad kõnealuste mittevastavusjuhtumite kohta arvestust ning esitavad komisjonile ja teiste liikmesriikide pädevatele asutustele igal aastal kõnealuseid andmeid sisaldava kokkuvõtte.

Kõnealune aruanne esitatakse IMSOCi kaudu.“

Artikkel 3

Jõustumine ja kohaldamine

Käesolev määrus jõustub kahekümnendal päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas*.

Artikli 1 punkti 14 kohaldatakse alates 6. juulist 2026.

Käesolev määrus on tervikuna siduv ja vahetult kohaldatav kõikides liikmesriikides.

Strasbourg, 27. november 2024

Euroopa Parlamendi nimel	*Nõukogu nimel*
eesistuja	*eesistuja*
R. METSOLA	BÓKA J.